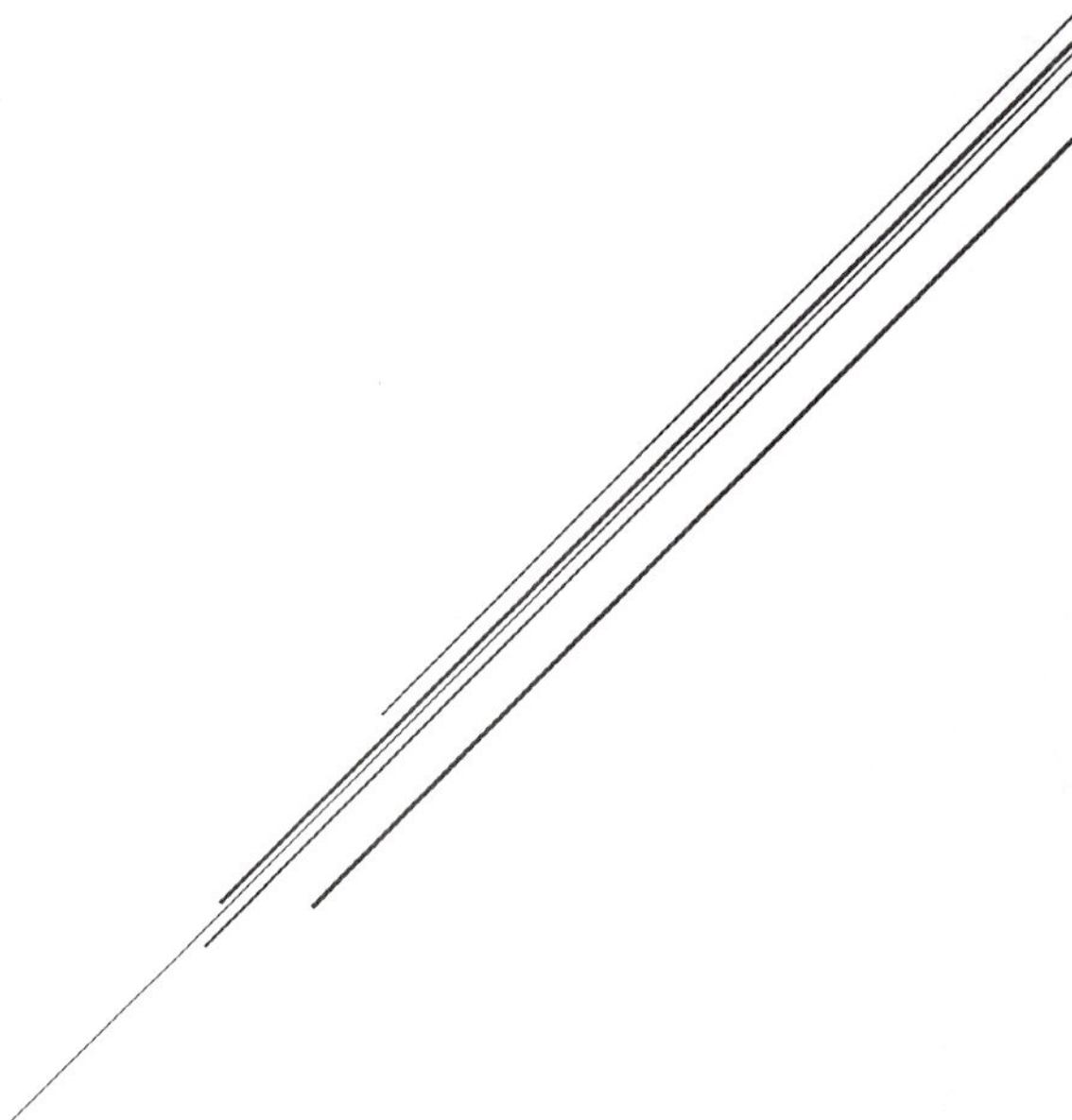

**IZVJEŠTAJ O RADU MINISTARSTVA REGIONALNO-INVESTICIONOG RAZVOJA I
SARADNJE SA NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA
ZA 2024. GODINU**

SADRŽAJ

REZIME	3
UVOD	4
AKTIVNOSTI PO ORGANIZACIONIM JEDINICAMA	6
DIREKTORAT ZA NEVLADINE ORGANIZACIJE I POLITIČKE PARTIJE	6
Direkcija za saradnju sa nevladinim organizacijama	6
- Strategija saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026.....	7
- Program Resursni centri u Crnoj Gori	7
- Predlog odluke o utvrđivanju prioritetnih oblasti od javnog interesa i visine sredstava za finansiranje projekata i programa NVO u 2025. godini	8
- Utvrđena Lista nezavisnih procjenjivača za 2025. godinu	8
- Realizovan Javni konkurs za kofinansiranje projekata i programa nevladinih organizacija podržanih iz fondova EU u 2024. godini	8
- Izvještaj o realizaciji javnih konkursa i odobrenih projekata nevladinih organizacija u 2023. u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama	8
- Pregovaračko poglavlje 23 – Pravosuđe i temeljna prava.....	9
- Obuke za državne službenike	9
- Internet stranica sveonvo.me	9
- Ostale aktivnosti.....	9
Direkcija za registraciju nevladinih organizacija i političkih partija.....	10
OCJENA STANJA I PREDLOG MJERA	12
DIREKTORAT ZA REGIONALNI RAZVOJ	12
- Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o regionalnom razvoju	13
- Izvještaj o radu novog Partnerskog savjeta za regionalni razvoj.....	13
- Strateški planovi razvoja jedinica lokalne samouprave	13
- Realizacija projekta Unapređenje konkurentnosti privrede u Crnoj Gori – UNDP	14
- OCJENA STANJA I PREDLOG MJERA	14
DIREKTORAT ZA INVESTICIONI RAZVOJ	15
- Poseban program ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore... 15	
- Registar podsticajnih mjera za investicije.....	17
- Registar nameta.....	17
- Pregovaračko poglavlje 20 – preduzetništvo i industrijska politika	18
- Single Market Program 2021-2027	18
- Enterprise Europe Network - EEN projekat (finansiran iz Single Market Programa)	19
- CDR Europe projekat (finansiran iz Interreg Europe).....	19

- OCJENA STANJA I PREDLOG MJERA	20
KABINET.....	21
IV ZAKLJUČAK.....	23

REZIME

Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama tokom 2024. godine realizovalo je niz značajnih aktivnosti usmjerenih na unapređenje investicionog ambijenta, jačanje regionalnog razvoja i produbljivanje saradnje sa civilnim sektorom. U svom godišnjem izvještaju, Ministarstvo je predstavilo ključne inicijative koje su doprinijele stabilnijem institucionalnom okviru i podsticanju održivog razvoja u Crnoj Gori.

Jedan od centralnih segmenata rada Ministarstva bio je jačanje saradnje sa nevladinim organizacijama, koje imaju ključnu ulogu u sprovođenju društveno korisnih projekata. U tom pravcu, donijeta je odluka o finansiranju projekata nevladinih organizacija za 2025. godinu, pri čemu je obezbijeđeno preko šest miliona eura za različite inicijative od javnog interesa. Osim toga, formirani su nacionalni i regionalni resursni centri, čiji je cilj unapređenje kapaciteta NVO sektora i pružanje podrške u razvoju njihovih programa. Ministarstvo je uložilo i značajne napore u poboljšanje transparentnosti finansiranja nevladinih organizacija, objavljujući Listu nezavisnih procjenjivača, koji će u narednoj godini procjenjivati kvalitet projekata. Takođe, sprovedeno je kofinansiranje 73 projekta nevladinih organizacija podržanih iz fondova Evropske unije, čime je dodatno ojačana uloga civilnog društva u razvojnim procesima zemlje. Posebna pažnja posvećena je i unapređenju zakonodavnog okvira, te je izrađen prijedlog novog Zakona o nevladinim organizacijama, čije je usvajanje planirano za 2025. godinu.

U oblasti regionalnog razvoja, Ministarstvo je radilo na kreiranju novih strateških okvira i zakonskih rješenja koja bi omogućila ravnomjerniji razvoj svih djelova zemlje. Jedan od najvažnijih koraka bio je priprema nacрта novog Zakona o regionalnom razvoju, koji će omogućiti efikasniju implementaciju razvojnih politika. Uporedo s tim, u saradnji sa UNDP-om, pružena je tehnička podrška lokalnim samoupravama u izradi njihovih strateških planova, čime se omogućava preciznije planiranje i sprovođenje razvojnih aktivnosti na lokalnom nivou.

Investicioni razvoj predstavljao je još jedan ključni segment rada Ministarstva. Kontinuirano su praćene investicije u okviru Posebnog programa ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore, pri čemu je analizirana realizacija projekata i njihova usklađenost sa planovima razvoja. Unaprijeđen je i Registar podsticajnih mjera za investicije, koji sada sadrži pregled svih finansijskih i nefinansijskih programa podrške investitorima, dok je Registar nameta ažuriran kako bi se obezbijedila veća transparentnost poreskih i drugih obaveza prema državi. Osim toga, Crna Gora je ostvarila značajan napredak u integraciji sa evropskim ekonomskim prostorom, učestvujući u Single Market Programu i Enterprise Europe Network inicijativama, što je omogućilo dodatne benefite za mala i srednja preduzeća. Kroz podsticaje direktnim investicijama, u prethodnom periodu otvorena su nova radna mjesta, čime je dodatno podstaknuta privredna aktivnost.

Na međunarodnom planu, Ministarstvo je kroz brojne bilateralne susrete i konferencije nastojalo da ojača ekonomsku saradnju Crne Gore sa drugim zemljama i međunarodnim institucijama. Tokom godine, učestvovalo je u važnim pregovorima u okviru evropskih integracija, a značajan uspjeh postignut je zatvaranjem Pregovaračkog poglavlja 20, koje se odnosi na preduzetništvo i industrijsku politiku.

Sumirajući rezultate rada u 2024. godini, Ministarstvo je jasno definisalo svoje ciljeve za naredni period. Planirano je dalje unapređenje zakonodavnog okvira u oblastima investicija, regionalnog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama, uz poseban fokus na poboljšanje transparentnosti i efikasnosti javnih politika. Nastaviće se podrška preduzetništvu, sprovođenje razvojnih programa i jačanje međunarodne saradnje, sve sa ciljem postizanja dugoročno održivog i inkluzivnog ekonomskog rasta.

UVOD

Godišnji izvještaj o radu Ministarstva regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama za 2024. godinu pruža sveobuhvatan pregled realizovanih aktivnosti, ostvarenih rezultata, izazova u radu i planiranih aktivnosti za naredni period. Ministarstvo je tokom godine sprovedo niz programa i inicijativa sa ciljem unapređenja investicionog ambijenta, jačanja regionalnog razvoja, podrške nevladinom sektoru i poboljšanja institucionalne saradnje.

Članom 21a Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list Crne Gore", br. 98/23, 102/23, 113/23, 71/24 i 72/24), utvrđene su nadležnosti Ministarstva regionalno – investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama.

Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama vrši poslove uprave koji se odnose na: pripremu i praćenje propisa iz oblasti regionalnog razvoja; utvrđivanje prijedloga i sprovođenje strategije razvoja Crne Gore; utvrđivanje prijedloga i sprovođenje strategije i politike regionalnog razvoja Crne Gore; pripremu i ostvarivanje planova razvoja u oblastima iz nadležnosti ovog ministarstva; koordinaciju aktivnosti u sprovođenju politike regionalnog razvoja Crne Gore, saradnju sa jedinicama lokalne samouprave i ostalim nosiocima politike regionalnog razvoja u pripremi i sprovođenju razvojnih programa i projekata; politiku regionalno-investicionog razvoja; praćenje investicija iz oblasti za koje je osnovano ministarstvo; međunarodnu saradnju u oblastima iz nadležnosti ovog ministarstva; poboljšanje regulatorno-administrativnog okvira, promocijsko djelovanje, pripremanje i ostvarivanje planova razvoja u oblastima iz nadležnosti ovog ministarstva; pripremu prijedloga propisa koji se odnose na osnivanje i djelovanje nevladinih organizacija i političkih partija i vođenje propisanih evidencija u skladu sa zakonom; razvijanje saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija; poslove u vezi sa programiranjem i upravljanjem fondovima Evropske unije namijenjenim nevladinim organizacijama čije je sjedište u Crnoj Gori; upravni nadzor u oblastima za koje je ministarstvo osnovano; kao i druge poslove koji su mu određeni u nadležnost.

Saglasno članu 61a Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list Crne Gore", br. 98/23, 102/23, 113/23, 71/24, 72/24, 90/24, 93/24 i 104/24), na prijedlog ministra regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama, Vlada Crne Gore, na sjednici održanoj 5. decembra 2024. godine utvrdila Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Izmjene ovog pravilnika, utvrđene si na sjednici Vlade Crne Gore održanoj 26. decembra 2024. godine.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnim mjestima, utvrđeno je da se poslovi Ministarstva regionalno – investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama, obavljaju u okviru tri direktorata, šest direkcija, dva odsjeka, tri odjeljenja, dvije službe, Kabinet i jedan biro, kako slijedi:

1. DIREKTORAT ZA NEVLADINE ORGANIZACIJE I POLITIČKE PARTIJE

1.1. Direkcija za saradnju sa nevladinim organizacijama

1.1.1. Odsjek za koordinaciju finansiranja programa nevladinih organizacija iz državnog budžeta i kofinansiranje projekata i programa NVO finansiranih iz fondova EU

1.1.2. Odsjek za strateško planiranje u oblasti djelovanja nevladinih organizacija

- 1.2. Direkcija za registraciju nevladinih organizacija i političkih partija
- 2. DIREKTORAT ZA REGIONALNI RAZVOJ
 - 2.1. Direkcija za kreiranje politike regionalnog razvoja
 - 2.2. Direkcija za koordinaciju sprovođenja i monitoring regionalnog razvoja
- 3. DIREKTORAT ZA INVESTICIONI RAZVOJ
 - 3.1. Direkcija za unapređenje investicionog ambijenta
 - 3.2. Direkcija za podsticaj investicija i realizaciju investicionih projekata
- 4. ODJELJENJE ZA UPRAVNI POSTUPAK, UPRAVNI NADZOR I NORMATIVNE POSLOVE
- 5. ODJELJENJE ZA MEĐUNARODNU SARADNJU I IPA PROJEKTE
- 6. ODJELJENJE ZA UNUTRAŠNJU REVIZIJU
- 7. KABINET
 - 7.1. Biro za odnose sa javnošću
- 8. SLUŽBA ZA OPŠTE, PRAVNE I KADROVSKE POSLOVE
- 9. SLUŽBA ZA FINANSIJE I JAVNE NABAVKE

AKTIVNOSTI PO ORGANIZACIONIM JEDINICAMA

DIREKTORAT ZA NEVLADINE ORGANIZACIJE I POLITIČKE PARTIJE

U Direktoratu za nevladine organizacije i političke partije, vrše se poslovi koji se odnose na: izradu strategija, akcionih planova i drugih dokumenata koji se odnose na nevladine organizacije; pripremu analiza i izvještaja o položaju nevladinih organizacija u Crnoj Gori; registraciju nevladinih organizacija i vođenje evidencije o nevladinim organizacijama; poslovi u vezi sa programiranjem i upravljanjem fondovima Evropske unije namijenjenim nevladinim organizacijama čije je sjedište u Crnoj Gori; razvijanje saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija; praćenje sprovođenja strategije saradnje sa nevladinim organizacijama i odgovarajućih akcionih planova i predlaganje mjera za poboljšanje saradnje; registraciju političkih partija i poslovi vođenja propisanih evidencija; predlaganje mjera od značaja za unapređenje stanja kao i drugi poslovi iz djelokruga rada Direktorata.

Direkcija za saradnju sa nevladinim organizacijama

Direkcija za saradnju sa nevladinim organizacijama je koordinator procesa programiranja prioriteta od javnog interesa i visine sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija iz državnog budžeta i priprema odluke o prioritetima na godišnjem nivou koje donosi Vlada. Na osnovu javnog poziva utvrđuje i objavljuje listu nezavisnih procjenjivača projektnih i programskih prijedloga dostavljenih na osnovu javnih konkursa za raspodjelu sredstava koji objavljuju organi državne uprave nadležni za oblasti obuhvaćene odlukom Vlade. Takođe, prikuplja i obrađuje podatke o finansijskoj podršci nevladinim organizacijama i priprema Izvještaj o realizaciji javnih konkursa i odobrenih projekata u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama. Direkcija raspisuje i sprovodi konkurse za kofinansiranje projekata i programa nevladinih organizacija podržanih iz fondova Evropske unije na godišnjem nivou.

U izvještajnom periodu realizovane su sljedeće aktivnosti:

1. Prijedlog odluke o utvrđivanju prioriteta od javnog interesa i visine sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u 2025. godini, u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama – saglasno Zakonu o nevladinim organizacijama, Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama, pripremilo je Prijedlog odluke, koji je Vlada Crne Gore utvrdila na sjednici održanoj 19. decembra 2024. godine;
2. Izvještaj o realizaciji javnih konkursa i odobrenih projekata u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama za 2023. godinu – pripremljen Izvještaj za 2023. godinu i utvrđen od strane Vlade Crne Gore na sjednici održanoj 26. septembra 2024.

Napomena: Aktivnost koja se odnosi na pripremu Izvještaja o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026 za 2023. godinu i donošenje Akcionog plana za realizaciju Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija za period 2024-2026, a koja je bila prepoznata Programom rada Vlade Crne Gore za 2024. godinu, realizovana je i Vlada Crne Gore na sjednici održanoj 11. jula 2024. godine, utvrdila je navedena dokumenta.

Tabela 1. Tabela prikaz realizovanih aktivnosti Direkcije za saradnju organa državne uprave i nevladinih organizacija u odnosu na Program rada Ministarstva i Program rada Vlade za 2024

Organizaciona jedinica	Realizovano (R)	Aktivnost	Napomena
Direkcija za saradnju sa nevladinim organizacijama	R	Odluka o utvrđivanju prioriteta od javnog interesa i visine sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u 2025.	Program rada Ministarstva
Direkcija za saradnju sa nevladinim organizacijama	R	Izveštaj o realizaciji javnih konkursa i odobrenih projekata u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama za 2023.	Program rada Ministarstva
Direkcija za saradnju sa nevladinim organizacijama	R	Izveštaja o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026 za 2023.	Obeveza iz Programa rada Vlade
Direkcija za saradnju sa nevladinim organizacijama	R	Akcionioni plan za realizaciju Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija za period 2024-2026	Obeveza iz Programa rada Vlade

- **Strategija saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026.**

Vlada je na sjednici održanoj 11. jula 2024. godine, usvojila Izveštaj o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026 za 2023. godinu i donijela Akcioni planom za realizaciju Strategije za period 2024-2026.

- **Program Resursni centri u Crnoj Gori**

Akcionim planom Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026, za period 2024-2026, predviđeno je formiranje jednog nacionalnog i tri regionalna resursna centra za nevladine organizacije. Uspostavljanjem resursnih centara za nevladine organizacije, doprinijeće se realizaciji operativnog cilja koji se odnosi na: „Jačanje kapaciteta NVO sektora za saradnju sa državom u pripremi javnih politika i pružanju usluga građanima“.

Komisija za raspodjelu sredstava za finansiranje resursnih centara, 24. oktobra 2024. godine objavila je Javni konkurs za finansiranje nacionalnog i tri regionalna resursna centra, broj: 01-056/24-297, saglasno Zaključku Vlade Crne Gore broj: 10-056/24-5713/2 od 17. oktobra 2024. godine. Nakon sprovedene procedure, saglasno Zakonu o nevladinim organizacijama, Komisija je 27. decembra 2024. godine donijela Odluku o raspodjeli sredstava za finansiranje nacionalnog i tri regionalna resursna centra za nevladine organizacije za realizaciju dvogodišnjeg programa „Mreža resursnih centara u Crnoj Gori“ koji realizuje konzorcijum nevladinih organizacija:

- Centar za razvoj nevladinih organizacija, kao nacionalni resursni centar,
- Bjelopoljski demokratski centar, regionalni resursni centar za sjevernu regiju,
- Aktivna zona, regionalni resursni centar za centralnu regiju, i
- Novi Horizont, regionalni resursni centar za južnu regiju.

Realizacija programa otpočela je 1. januara 2025. godine i trajeće do 31. decembra 2026. godine.

- ***Predlog odluke o utvrđivanju prioriternih oblasti od javnog interesa i visine sredstava za finansiranje projekata i programa NVO u 2025. godini***

U skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama ("Službeni list CG" 39/11 i 37/17), Vlada je na sjednici održanoj 19. decembra 2024. godine na prijedlog Ministarstva regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama, donijela Odluku o utvrđivanju prioriternih oblasti od javnog interesa i visine sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u 2025. godini ("Službeni list CG" 127/24). Odlukom je utvrđeno 20 prioriternih oblasti od javnog interesa, a istom je obuhvaćeno 15 ministarstava, kojima je opredijeljeno ukupno 6.032.284,92 EUR za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u oblastima od javnog interesa i oblasti zaštita lica sa invaliditetom.

- ***Utvrđena Lista nezavisnih procjenjivača za 2025. godinu***

Javni poziv za prijavu kandidata za Listu nezavisnih procjenjivača u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama za 2025. godinu, objavljen je u 4. oktobra 2024. godine. Nakon sprovedenih procedura odabira utvrđena je Lista nezavisnih procjenjivača za 2025. godinu, na kojoj se nalazi ukupno 30 nezavisnih procjenjivača.

- ***Realizovan Javni konkurs za kofinansiranje projekata i programa nevladinih organizacija podržanih iz fondova EU u 2024. godini***

Za kofinansiranje projekata i programa nevladinih organizacija podržanih iz fondova EU u 2024. godini opredijeljeno je ukupno 1.396.545,95 EUR. Javni konkurs objavljen je 20. februara 2024. godine i bio je otvoren do 1. decembra 2024. godine. Ukupno je raspodijeljeno 1.098.085,19 EUR, a istim iznosom podržana su ukupno 73 projekta nevladinih organizacija.

- ***Izveštaj o realizaciji javnih konkursa i odobrenih projekata nevladinih organizacija u 2023. u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama***

Vlada Crne Gore na sjednici održanoj 26. septembra 2024. godine, usvojila je Izveštaj o realizaciji javnih konkursa i odobrenih projekata, u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama u 2023. godini.

Na osnovu podataka predstavljenih u Izveštaju, u 2023. godini raspisano je ukupno 25 javnih konkursa za raspodjelu sredstava za finansiranje i kofinansiranje projekata i programa nevladinih organizacija. Ukupno opredijeljeni iznos sredstava za ove namjene iznosio je 6.324.566,64 EUR, od kojeg iznosa je raspodijeljeno 5.598.787,04 EUR za finansiranje ukupno 293 projekta, što predstavlja 88,52% ukupno opredijeljenog iznosa. Takođe, kada je u pitanju regionalna raspodjela sredstava, 61% projekata realizovale su nevladine organizacije iz centralne regije, 24,82% projekata realizovale su nevladine organizacije iz sjeverne regije, dok je 14,18% projekata realizovano od strane nevladinih organizacija iz južne regije.

Od početka primjene postojećeg modela finansiranja, za finansiranje i kofinansiranje projekata i programa nevladinih organizacija, zaključno sa 2023. godinom, opredijeljen je iznos sredstava od ukupno

30.066.091,20 EUR, od čega je 26.689.645,63 EUR raspodijeljeno, odnosno 88,77% ukupno opredijeljenog iznosa sredstava.

- ***Pregovaračko poglavlje 23 – Pravosuđe i temeljna prava***

U toku 2024. godine, vršeno je redovno izvještavanje u odnosu na obaveze iz Pregovaračkog poglavlja 23, u odnosu na oblast civilnog društva i u odnosu na Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji utvrđenom obavezom koja se odnosi na donošenje Zakona o nevladinim organizacijama, čija realizacija je planirana za III kvartal 2025.

- ***Obuke za državne službenike***

Uz obezbijeđenu ekspertsku podršku od strane projekta Tehničke podrške koji je finansirala Delegacija EU u Crnoj Gori, a u saradnji sa Upravom za ljudske resurse, pripremljen je Program obuka za državne službenike. Ovim programom planirane su obuke o saradnji sa nevladinim organizacijama koje su namijenjene kontakt osobama u organima državne uprave, obuke za cjekupan proces finansiranja projekata i programa nevladinih organizacija iz državnog budžeta namijenjen komisijama za raspodjelu sredstava kao i državnim službenicima koji su podrška ovom procesu, obuke za nezavisne procjenjivače sa utvrđene Liste i plan obuka za buduće trenere.

U izvještajnom periodu održane su ukupno četiri obuke za državne službenike za sve oblasti obuhvaćene ovim programom. Obuci na temu „Programiranje prioriternih oblasti od javnog interesa i visine sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija“, prisustvovalo 10 polaznika, obuku za nezavisne procjenjivače pohađalo pet polaznika, obuci na temu „Raspodjela sredstava“ prisustvovalo je 13 polaznika, dok je obuku za „Monitoring i evaluacija“ pohađalo ukupno 14 polaznika.

- ***Internet stranica sveonvo.me***

Uz podršku TA projekta, kreirana je internet stranica sveonvo.me, koja je zamišljena kao centralni, jedinstveni portal, koji će sadržati sve podatke o pitanjima značajnim za djelovanje nevladinih organizacija, javni konkursi za finansiranje i kofinansiranje projekata i programa nevladinih organizacija, javni pozivi nevladinim organizacijama za konsultacije o nacrtu sektorskih analiza, odluke o raspodjeli sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija, registar nevladinih organizacija i dr. Na ovaj portal migrirani su i podaci sa portala finansiranjenvo.me, na kojem se nalaze podaci o podržanim projektima nevladinih organizacija podržanih iz javnih izvora od 2009. godine do danas. Portal se redovno ažurira sa najnovijim podacima.

- ***Ostale aktivnosti***

Direkcija za saradnu sa nevladinim organizacijama je informativni, komunikacioni i koordinacioni kanal saradnje između organa državne uprave i nevladinih organizacija, i u tom smislu pruža i stručnu podršku drugim organima i nevladinim organizacijama o svim pitanjima od značaja za međusektorsku saradnju i djelovanje nevladinih organizacija. Takođe, zaposlene u Direkciji su prisustvovala raznim okruglim stolovima, obukama, konferencijama i drugim događajima u organizaciji nevladinih organizacija i drugih organa državne uprave. Zaposlene u Direkciji su u 2024. godini bile i članice sljedećih radnih tijela:

- Radne grupa za izmjene i dopune Zakona o nevladinim organizacijama;
- Radne grupa za izradu Akcionog plana 2024-2026 za sprovođenje Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026;
- Međuresorskog operativnog tima za praćenje implementacije Akcionog plana 2024-2026 za sprovođenje Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026.
- Upravnog odbora TA projekta „Tehnička podrška Vladi za unapređenje saradnje sa civilnim društvom u Crnoj Gori“, koji je finansiran od strane Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori;
- Upravnog odbora projekata „M'base“ koji realizuje nevladina organizacija Centar za građansko obrazovanje i ,koji sprovodi Centar za građansko obrazovanje i projekta nevladine organizacije HELP, koji su kofinansirani od strane Ministarstva javne uprave, kao pravnog prethodnika Ministarstva regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama Savjetodavnog odbora projekta „Resursni centar za organizacije civilnog društva – faza II“, koji realizuje Centar za razvoj nevladinih organizacija a koji je finansiran od strane Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori.

Direkcija za registraciju nevladinih organizacija i političkih partija

Tematski dio:

Aktivnosti na Uspostavljanju Registar NVO i političkih partija. Projekat razvoja informacionog sistema za unapređenje Registra nevladinih organizacija i Registra političkih partija se realizuje u sklopu zajedničkog projekta Ministarstva javne uprave i UNDP-a „E-servisi i digitalna infrastruktura kao odgovor na COVID-19“. U skladu sa UNDP procedurama objavljen je tender za ovaj projekat i kao najbolji Ponuđač izabrana je firma INFOSTREAM koja je i izradila softversko rješenje. Usled promjene nadležnosti za vođenje Registra Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i saradnju sa nevladinim organizacijama preuzelo je ulogu pružanja podrške u segmentima koji se tiču uspješne integracije informacionog sistema Registra NVO i političkih partija i sistema koji su u njihovoj nadležnosti, a to su: EDMS (Nacionalni sistem za elektronsko upravljanje dokumentima), NSEID (Nacionalni sistem za elektronsku identifikaciju i autentifikaciju korisnika), CA (Sistem za izdavanje digitalnih sertifikata), GSB (Sistem za elektronsku razmjenu podataka). U navedenom smislu kontinuirano se provode neophodne aktivnosti kao i aktivnosti na uspostavljenju interoperabilnosti Registra NVO i političkih partija sa baznim registrima (Centralnim registrom stanovništva, Centralnim registrom privrednih subjekata, bazama Monstata i dr), saglasno strateškim i operativnim ciljevima Strategija saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 202-2026. Planirano je da se promocija Novog eRegistra odvija tokom 2025.godine.

U izvještajnom periodu realizovane su sledeće aktivnosti:

- Ukupan broj zahtjeva pristiglih u rad je 1614.

- Riješeno je 1565 zahtjeva i to:
- Donijeta su 347 rješenja o upisu u Registar NVO
- Donijeto je 267 rješenja o upisu promjene činjenica u Registar NVO;
- Donijeto je 41 rješenja o brisanju iz Registra NVO;
- Donijeto je 124 rješenja o odbijanju zahtjeva;
- Donijeto je 10 rješenja kojima je postupak obustavljen;
- Donijeta su 4 rješenja o upisu političkih partija u Registar političkih partija;
- Donijeta su 4 rješenja o upisu promjene činjenica u Registar političkih partija;
- Postupljeno je po 640 zahtjeva za izdavanje uvjerenja o činjenicama o kojima se vodi službena evidencija;
- Postupljeno je po ukupno 46 zahtjeva za izdavanje kopije dokumentacije;
- Postupljeno je po ukupno 81-om zahtjevu za dostavu informacija;
- Postupljeno je po jednom zahtjevu za izradu pečata državnog organa.

U postupku rješavanja je ukupno 49 neriješenih zahtjeva, od čega su svi procesuirani u izvještajnom periodu.

Ukupan broj upućenih zahtjeva za otklanjanje nepravilnosti u podnijetim zahtjevima je 599.

Odluke o odbijanju, odnosno obustavi, donijete su iz razloga što stranka u ostavljenom roku nije postupila po zahtjevu organa za otklanjanje nepravilnosti u zahtjevu i dokumentaciji dostavljenoj uz zahtjev (odbijanje zahtjeva), odnosno iz razloga odustanka stranke od zahtjeva (obustava postupka).

Broj podnijetih tužbi u izvještajnom periodu je 4 (četiri).

U upravnom sporu u vezi sa tužbama podnijetim na rješenja iz prethodnog izvještajnog perioda donijete su ukupno tri presude kojima su tužbe odbijene (u jednom od ta tri postupka odlučivao je, po zahtjevu za ispitivanje sudske odluke, Vrhovni sud CG, a presudom je zahtjev odbijen kao neosnovan) i jedna presuda kojom je tužba usvojena (u izvršenju presude donijeto je rješenje). Pred Upravnim sudom su u toku (osim četiri upravna spora pokrenuta u izvještajnom periodu), još 4 (četiri) postupka po tužbama iz prethodnih izvještajnih perioda. Izmjenjenih rješenja po tužbama nije bilo.

Strankama se blagovremeno dostavljaju informacije i mišljenja vezano za postupak registracije (upis, promjena činjenica i brisanje iz Registra) i u slučaju kada se naznačenim povodom za informaciju obrate elektronskim putem.

Komunikacija sa strankama uređena je na način da su strankama omogućene konsultacije, neposredno i putem telefona 068 878 096, utorkom, srijedom i četvrtkom, u vremenu od 12-14 časova. Rad sa strankama sprovodi se u za to određenom vremenskom periodu, tokom radnog vremena, neposredno, putem službenih mejlova zaposlenih u Direkciji. Dakle, način komunikacije sa strankama, uređen je na način da su strankama omogućene konsultacije, na način da se ne remeti i narušava kontinuitet rada i efikasnost u radu. Stranke mogu da se informišu u vezi sa postupanjem po podnijetim zahtjevima, da preuzmu pozitivne propise, izvrše uvid u evidencije i registre koje vodi ministarstvo, kao i da preuzmu forme odgovarajućih zahtjeva. Ovo posebno radi lakšeg i efikasnijeg vođenja upravnog postupka, obzirom na činjenicu da se radi o predmetima za koje je neophodno sprovesti administrativnu provjeru zahtjeva, tj. njihovu ispravnosti u formalno pravnom smislu, zatim u sadržinskom smislu, u pogledu saobraznosti sadržine akata sa pravilima utvrđenim

propisima, nakon čega se donosi odgovarajuća odluka u upravnoj stvari. Sačinjen je Izvještaj o postupanju u upravnim stvarima za period 01.01.2023. - 31.12.2023. godine;

Sproveden postupak ocjenjivanja državnih službenika i namještenika raspoređenih u rad u Direkciji za upravno postupanje, nadzor i praćenje primjene propisa kao organizacione jedinice Ministarstva javne uprave, do 01.09.2024.godine.

Kontinuirano se sprovode aktivnosti MRG zadužene za izradu nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama.

Službenici su ispunjavali obaveze na planu stručnog usavršavanja i pohađali odgovarajuće obuke.

Unos podataka u Registre je ažuran.

OCJENA STANJA I PREDLOG MJERA

Prostorni uslovi rada u Direkciji su poboljšani ali još uvijek nijesu adekvatni. Posebno je nužno ukazati na neadekvatne prostorne uslove za smještaj, upotrebu i korišćenje arhivske građe odnosno spisa predmeta i dokumentacije aktivnih političkih partija i nevladinih organizacija, za koje nedostaje poseban prostor i oprema za odlaganje, čuvanje i korišćenje. Trenutno ne postoje uslovi za odlaganje okvirno 2500 predmeta registrovanih organizacija. Potrebno je naglasiti da je sva dokumentacija o brisanim organizacijama-nevladinim organizacijama i političkim partijama, kao i osnivača akta političkih partija, smještena i dalje u neuslovnim prostorijama suterena zgrade na Rimskom trgu gdje je smješteno Ministarstvo javne uprave. Tehnički uslovi rada su poboljšani nabavkom 3 od 5 potrebnih novih računara. Takođe, za ukazati je na neophodnost popunjavanja svih radnih mjesta sistematizovanih u Direkciji za registraciju NVO i političkih partija.

U odnosu na stanje iz izvještaja o postupanju u upravnim stvarima za 2023.godinu, izuzev u smislu objektivnih slabosti na koje je predhodno ukazano, stanje je unapređeno u pogledu efektivnosti i efikasnosti rada.

Napomena: Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave, stupila na snagu 23.07.2024. godine, usled promjene organizacije državne uprave, nadležnost za poslove vođenja Registra nevladinih organizacija i političkih partija sa Ministarstva javne uprave, prenijeta je na novoosnovano Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i saradanje sa nevladinim organizacijama.

DIREKTORAT ZA REGIONALNI RAZVOJ

U Direktoratu za regionalni razvoj - vrše se poslovi koji se odnose na: izradu i praćenje ostvarivanja Strategije regionalnog razvoja Crne Gore; koordinaciju aktivnosti u sprovođenju politike regionalnog razvoja Crne Gore, saradnju sa jedinicama lokalne samouprave i ostalim nosiocima politike regionalnog razvoja u pripremi i sprovođenju razvojnih programa i projekata; pripremanje analiza, izvještaja, informacija i drugih materijala iz oblasti regionalnog razvoja Crne Gore i investicionih projekata od interesa za Crnu Goru; pripremu izvještaja

o realizaciji Strategije regionalnog razvoja Crne Gore; davanje saglasnosti na usklađenost Strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave sa Strategijom regionalnog razvoja Crne Gore; predlaganje podsticajnih mehanizama i mjera razvojnih politika na državnom i lokalnom nivou značajnih za kreiranje novog, optimalnog ambijenta za razvoj Crne Gore, kao i ravnomjerniji regionalni razvoj; podsticanje partnerstva među jedinicama lokalne uprave i predlaganje mjera u cilju stvaranja jedinstvene regionalne politike lokalnih zajednica; mapiranje i analizu razvojnih potencijala lokalnih samouprava, pripremu preporuka i smjernica za njihovu valorizaciju i optimalno korišćenje; analizu razvojnih ograničenja lokalnih samouprava, podršku lokalnim samoupravama u prevazilaženju razvojnih ograničenja, posebno onih koji su u nadležnosti nacionalnih resora; podsticaj međuopštinske saradnje; aktivnosti na većoj participaciji lokalne privrede u kreiranje politika na lokalnom i nacionalnom nivou; prikupljanje i analizu statističkih podataka po jedinicama lokalne samouprave/regionima; kao i druge poslove u skladu sa propisima.

- ***Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o regionalnom razvoju***

Polazeći od toga da je politika regionalnog razvoja reorganizacijom državnih organa podignuta sa nivoa direkcije/ direktorata na nivo ovog novoformiranog ministarstva, jedan od prioriteta zadatka resora bio je analiza važećeg zakonskog i strateškog okvira ove politike u pravcu razmatranja njihovog unapređenja.

Prethodno nadležno Ministarstvo ekonomskog razvoja, u PRV 2024 planiralo je Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o regionalnom razvoju za IV kvartal. Međutim, ovaj resor se opredijelio za značajnija unapređenja važećeg zakonskog rješenja, te obavezu pomjerilo za I kvartal 2025. godine, ali kao Prijedlog novog Zakona o regionalnom razvoju. Stoga, u izvještajnom periodu rađeno je na pripremi novog Zakona, čiji je nacrt bio na javnoj raspravi u toku januara/ početkom februara tekuće godine. Izmjene i dopune Uredbe o metodologiji izračunavanja indeksa konkurentnosti jedinica lokalne samouprave

Ova aktivnost nije realizovana, a po PRV 2024 bila je planirana za IV kvartal. Isto kao u slučaju prethodne aktivnosti, usljed reorganizacije i primamo rada na novom Zakonu o regionalnom razvoju, resor se opredijelio prvo za donošenje novog Zakona u I kvartalu 2025. godine, a zatim će raditi na podzakonskim aktima.

- ***Izvještaj o radu novog Partnerskog savjeta za regionalni razvoj***

Shodno Odluci o osnivanju Partnerskog savjeta za regionalni razvoj, ovo tijelo o svom radu dva puta godišnje izvještava Vladu. Stoga, u PRV 2024 definisana je obaveza izvještavanja u II i IV kvartalu. Aktivnost je realizovao ovaj resor, u novembru 2024. godine, obuhvatajući cjelokupan period od početka godine do tada. Savjet je održao samo konstitutivnu sjednicu krajem jula, nakon čega je došlo do reorganizacije organa kojom je politika regionalnog razvoja prešla u nadležnost našeg resora. Na sjednici Vlade Crne Gore održane 15.11.2024. godine, Vlada je razmotrila i donijela Informaciju o radu Partnerskog savjeta za regionalni razvoj u 2024. godini. Nakon donošenja novog Zakona, po planu u I kvartalu 2025. godine, predložićemo i novu Odluku o formiranju Partnerskog savjeta za regionalni razvoj.

- ***Strateški planovi razvoja jedinica lokalne samouprave***

Strateški plan razvoja jedinice lokalne samouprave, predstavlja jedan od ključnih dokumenata politike regionalnog razvoja. Donošenje Strateških planova razvoja obaveza je propisana Zakonom o regionalnom razvoju, a u skladu sa Pravilnikom o metodologiji za izradu ovih strateških dokumenata. Shodno navedenom Zakonu, resor zadužen za politiku regionalnog razvoja daje saglasnost na Predlog strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave, što je uslov za njegovo usvajanje na Skupštini opštine. U saradnji sa Programom Ujedinjenih nacija za razvoj, ministarstvo kontinuirano pruža tehničku podršku lokalnim samoupravama u izradi ovih Planova, posebno manje razvijenim, koje imaju i nedovoljne kapacitete za samostalnu pripremu Plana. Ovo ministarstvo je u izvještajnom periodu dodatno ugovorilo podršku za opštine Kotor i Zeta, dok je dalo saglasnost na 5 Strateških planova razvoja, i to Prijestonice Cetinje i opština: Kolašin, Žabljak, Plav i Danilovgrad.

- Realizacija projekta Unapređenje konkurentnosti privrede u Crnoj Gori – UNDP

U pitanju je projekat koji godinama zajednički realizuju Ministarstvo ekonomskog razvoja i Program Ujedinjenih nacija za razvoj. U ovom resoru nastavljena je realizacija aktivnosti u okviru politike regionalnog razvoja, a iste se primarno odnose na podršku lokalnim samoupravama u izradi Strateških planova razvoja i aktivnosti na unapređenju zakonskog okvira ove politike.

- OCJENA STANJA I PREDLOG MJERA

Shodno prethodno navedenom, određeni dio aktivnosti planiran za 2024. godinu od strane prethodno nadležnog resora, ovaj resor je prenio za 2025. godinu. Uz kreiranje Zakona o regionalnom razvoju, dalje je planirano donošenje niza podzakonskih akata, u skladu sa novim zakonskim rješenjem. Takođe, planirana je revizija Strategije regionalnog razvoja Crne Gore 2023-2027. godina, kako bi dali odgovor na novo pozicioniranje politike regionalnog razvoja, kao i odgovor na rezultate Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2023. Predstoji formiranje novog Partnerskog savjeta za regionalni razvoj i obezbjeđivanje njegove aktivne uloge i angažovanja. Izradićemo nove metodologije za obračun indeksa razvijenosti i indeksa konkurentnosti lokalnih samouprava i samo obračunavanje indeksa. Nastavićemo sa podrškom u izradi Strateških planova razvoja. Resor će uložiti napore da obezbijedi sredstva za programe podrške lokalnim samoupravama, pri čemu će prioritet biti manje razvijene. Zaključno, uz unapređenja zakonskog i strateškog okvira ove politike, može se reći da postavljamo nove temelje, što je izazovan put, ali dugoročno vjerujemo u pozitivne rezultate.

DIREKTORAT ZA INVESTICIONI RAZVOJ

U Direktoratu za investicioni razvoj - vrše se poslovi koji se odnose na: praćenje politika usmjerenih na podršku investicionim procesima; saradnja sa jedinicama lokalnih samouprava sa cijem realizacija mjera investicionog razvoja; unapređenja investicionog ambijenta; ostvarivanje kontakata sa domaćim i međunarodnim institucijama u cilju unapređenja stranih i domaćih ulaganja; praćenje i implementacija politika i programa Evropske unije koji se finansiraju iz EU i drugih međunarodnih fondova, a koji se odnose na funkcionisanje jedinstvenog tržišta Evropske unije; praćenje realizacije Posebnog programa ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore; aktivnosti u vezi sa bankarskim garancijama dostavljenim radi realizacije razvojnih projekata u oblasti turizma; koordinaciju aktivnosti Ministarstva u vezi sa realizacijom projekata koji se nalaze na Listi razvojnih projekata u oblasti turizma; analiza projektnih dokumentacija u okviru Posebnog programa ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore i aktivnosti koji se odnose na ispunjenje dinamike u okviru biznis plana i koordinacija daljih aktivnosti u cilju uspješne implementacije projekata; praćenja dinamike razvoja projekata sa Liste razvojnih projekata u oblasti turizma, analiza izvještaja o stanju radova na projektu (Izvještaj stručnog nadzora o napretku radova), i vršenje obilazaka lokacija na kojima se vrši izgradnja projekata; pripremu analiza, izvještaja, informacija i drugih materijala iz nadležnosti Direktorata; kao i druge poslove u skladu sa propisima.

- Poseban program ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore

Vlada Crne Gore je, na sjednici od 22. novembra 2018. godine, usvojila Odluku o kriterijumima, načinu postupku izbora lica koje može steći crnogorsko državljanstvo prijemom radi realizacije Posebnog programa ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore (u daljem tekstu: Posebni program). Navedenom odlukom je bilo predviđeno da se ista primjenjuje od 01. januara 2019. godine do 31. decembra 2021. godine.

Na sjednici od 30. decembra 2021. godine, Vlada Crne Gore je donijela Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o kriterijumima, načinu i postupku izbora lica koje može steći crnogorsko državljanstvo prijemom radi realizacije Posebnog programa („Sl.list CG“, br. 43/21), čime je produžila trajanje Posebnog programa za dodatnih 12 mjeseci. Shodno navedenom, Posebni program je završen 31. decembra 2022. godine.

Vlada Crne Gore na sjednici od 25. oktobra 2024. godine donijela je Odluku o izmjenama Odluke o obrazovanju Koordinacionog tijela za praćenje realizacije Posebnog programa ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore („Službeni list CG“, br. 118/2023, 03/24, 032/24, 109/24), iz razloga jer je Posebni program ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski razvoj Crne Gore, shodno Uredbi o izmjenama i dopunama Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave, usvojenoj na sjednici Vlade 17.09.2024. godine („Sl.list CG“, br. 090/24 od 20.09.2024) prešao u nadležnost Ministarstva regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama. Navedenom Odlukom, Koordinaciono tijelo čine predstavnici sljedećih institucije: Rukovodilac Koordinacionog tijela je predstavnik Ministarstva regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama, Zamjenik rukovodioca Koordinacionog tijela je predstavnik Ministarstva unutrašnjih poslova, dok su članovi predstavnici regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama, Ministarstva finansija, Ministarstva pravde, Ministarstva vanjskih poslova, Kabineta predsjednika Vlade, Generalnog sekretarijata Vlade, Vijeća za nacionalnu bezbjednost, Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, Agencije za investicije Crne Gore,

Zajednice opština Crne Gore, Kabineta potpredsjednika Vlade za ekonomsku politiku, Ministarstva dijaspare, Ministarstva socijalnog staranja, brige o porodici i demografije i Kabineta potpredsjednika Vlade za obrazovanje, nauku i odnose sa vjerskim zajednicama.

Vlada Crne Gore je na sjednici od 23. januara 2025. godine donijela Rješenje o imenovanju Rukovoditeljke, zamjenika rukovodioca, članova i sekretara Koordinacionog tijela za praćenje realizacije Posebnog programa ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore.

Zadaci Koordinacionog tijela su da koordinira aktivnostima na praćenju realizacije Posebnog programa ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore, izvještava o realizaciji Programa, odnosno o sprovedenim aktivnostima, daje preporuke i usmjerava realizaciju Programa.

U sklopu svojih aktivnosti, Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama uputilo Vladi Crne Gore na usvajanje 11 izvještaja nezavisnog kontrolora za projekte sa Liste razvojnih projekata u oblasti turizma.

Program za unapređenje konkurentosti privrede za 2019. i 2020. – Programska linija za podsticaj direktnih investicija za 2019. i 2020. godinu

U skladu sa usvojenim Programom, odnosno programskom linijom za 2019. (ukupnog budžeta 1,05Mil€), odnosno 2020. godinu (ukupnog budžeta 2,3Mil€), međuresorska Komisija je razmatrala pojedinačne aplikacije, vršila evaluaciju i vrednovanje investicionih projekata, predlagala odluke o dodjeli sredstava, ali i vršila kontrolu i monitoring namjenskog korišćenja dodijeljenih sredstava putem usvajanja obaveznih revizorskih izvještaja sa bankarskim garancijama i pratećom dokumentacijom, dostavljenih od strane sertifikovanih revizora.

Vlada Crne Gore je na sjednici od 18. 4. 2024. godine donijela Rješenje o imenovanju Komisije za implementaciju i monitoring Programске linije za podsticaj direktnih investicija za 2019. i 2020. godinu, nakon razrješenja prethodnih sastava Komisija iz 2019. i 2020. godine.

U skladu sa Uredbom o dopuni Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave („Službeni list CG“, br.71/24) od 23. jula 2024. godine, Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama, kao pravni nasljednik Ministarstva ekonomskog razvoja u ovom dijelu aktivnosti i nadležnosti, predlaže formiranje nove Komisije za implementaciju i monitoring ove programske linije, koju je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici od 5. 12. 2024. godine (br. 10-100/24-6552/3).

U skladu sa pravilima Programске linije, **rok za završetak investicija je bio 3 godine**, uz mogućnost produžetka roka u slučajevima i na način kako je definisano Programom, a najduže do 5 godina od dana zaključivanja ugovora. **Praćenje investicije i kontrola** zadržavanja broja ugovorenih novozaposlenih lica vrši se **još 3 godine** nakon perioda završetka potpune investicije i pune zaposlenosti, u kojem dijelu Komisija i nastavlja sa sprovođenjem aktivnosti na praćenju investicija u narednih tri godine.

Kroz Programsku liniju za podsticaj direktnih investicija **za 2019. godinu**, ukupno je **podržano 6 preduzeća**, ukupne **investicione vrijednosti 18.750.078,70€**, čime je **zaposleno 379 novozaposlenih lica** ili ostvareno zadržavanje zaposlenih lica na neodređeno vrijeme, ukupnog **iznosa ugovorene subvencije od 2.953.500,00€**, dodijeljenih kroz tri jednake rate.

Kroz Programsku liniju za 2020. godinu, ukupno je podržano 1 preduzeće, ukupne investicione vrijednosti 306.116,53€, čime je zaposleno 24 novozaposlenih lica na neodređeno vrijeme, ukupnog iznosa ugovorene subvencije od 96.000,00€, dodijeljenih kroz tri jednake rate.

Za sve korisnike postoji bankarska garancija na iznos odobrene subvencije, dostavljene u korist Vlade, naplative na prvi poziv, bez prava prigovora, izdate od poslovne banke registrovane u Crnoj Gori.

Od ukupno 7 korisnika iz 2019. i 2020. godine, za 6 realizovana projekta (aplikanata: „Meso- Promet“, „Šik Polimlje“, „Uniprom“, PZU „Stomatološki centar Nikčević“, „Mi-Rai Inženjering“ i „Calexico“), Komisija je konstatovala ispunjenost ugovorenih uslova, i kad je u pitanju implementacija investicije i održavanje broja zaposlenih kod ovih 6 aplikanata, i ne bilježi nepravilnosti.

Dakle, shodno odredbama Programske linije i potpisanim ugovorima o dodjeli sredstava, proces implementacije i monitoringa, u potpunosti završen za dva korisnika („Šik Polimlje“ i PZU „Stomatološki centar Nikčević“), dok se ostala četiri korisnika putem redovnih revizorskih izvještaja prate i tokom 2025. i 2026. godine („Meso- Promet“, „Uniprom“, „Mi-Rai Inženjering“ i „Calexico“).

Za jednog aplikanta, privredno društvo „Lighthouse of Montenegro“, rok za završetak investicionih ulaganja i zapošljavanja je 13. decembar 2024. godine, nakon kojeg se očekuje dostavljanje revizorskog izvještaja i prateće dokumentacije.

Komisije je tokom 2024. godine vršila kontrolu revizorskih izvještaja, bankarskih garancija i ostale prateće dokumentacije, i pripremila objedinjenu Informaciju o realizaciji, koja je usvojena na sjednici Vlade od 26. 12. 2024. godine.

- Registar podsticajnih mjera za investicije

Ministarstvo je u saradnji sa Grupom Svjetske banke i državnim institucijama, 2021. godine započelo kreiranje **Registra podsticajnih mjera za investicije** sa sveobuhvatnim pregledom dostupnih finansijskih i nefinansijskih programa podrške od strane Vlade Crne Gore namijenjenih privatnom sektoru. Registar podsticajnih mjera za investicije predstavlja javno dostupnu bazu podataka o investicionim podsticajima na nacionalnom nivou koje državni organi pružaju domaćim i stranim investitorima u različitim sektorima.

Registar za 2024. godine sadrži podatke o **61 podsticajnih mjera** koje su domaćim i stranim investitorima dostupne kroz različite programe podrške namijenjene privatnom sektoru, a koje kreiraju i sprovode nadležna ministarstva.

Registar podsticajnih mjera za investicije je dostupan na zvaničnim internet stranicama Ministarstva i Agencije za investicije Crne Gore (<https://mia.gov.me/>).

- Registar nameta

Ministarstvo je preuzelo koordiniranje **Registra nameta** - <https://javninameti.gov.me/>.

Ministarstvo je radilo na ažuriranju online Registra nameta koji sadrži namete na državnom nivou i nivou lokalnih samouprava (akcize, dažbine, doprinosi, naknade, porezi i prirezi, takse, i sl.) čiji pristup je slobodan i podaci se mogu eksportovati. Registar je dinamična baza, koja se redovno ažurira u skladu sa izmjenama regulative kako bi omogućio da se podaci dostupni u ovoj bazi budu koristan input kako privredi za planiranje poslovanja, tako i javnoj upravi za planiranje politika u ovoj oblasti. Registar sadrži preko 1.700 grupisanih, i preko 25.000 razvrstanih nameta, koji su preuzeti iz preko 780 zakonska i podzakonska akta. Takođe,

shodno zaključcima i dogovorima, Registar nameta će biti uveden u zakonski sistem izmjenama i dopunama Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, koji je u procesu izmjena, i u nadležnosti je Ministarstva finansija.

- *Pregovaračko poglavlje 20 – preduzetništvo i industrijska politika*

Kao jedna od institucija nadležna za donošenje zakonodavstva u okviru ovog poglavlja, a u vezi sa definisanim obavezama u okviru Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, učestvovali smo u radu Radne grupe PP20. Učešće je podrazumijevalo redovno izvještavanje i praćenje napredovanja aktivnosti iz PP 20, kao i redovne konsultacije i sjednice Pododbora sa predstavnicima Evropske komisije. Izvještavanje se odnosi na EU program Single Market Program i ostale relevantne EU programe i projekte, kojima koordinira ovo ministarstvo.

Na osnovu uspjeha u ispunjenosti osnovnih kriterijuma, **Poglavlje je privremeno zatvoreno 16. decembra 2024.** na Međuvladinoj konferenciji koja je održana u Briselu.

- *Single Market Program 2021-2027*

Crna Gora je **prva zemlja u regionu** koja je potpisala Sporazum za učešće Crne Gore u SMP - **EU Programu jedinstvenog tržišta** 2023. godine, koji je nakon internih procedura stupio na snagu avgusta 2023. godine, čime je omogućeno učešće u 3 stuba Programa: Jačanje unutrašnjeg tržišta, MSP i Potrošači.

Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama vrši kompletnu koordinaciju Programa SMP - Nacionalna kontakt osoba za SMP, kao i koordinator stuba II - za MSP u Evropskoj komisiji. Rad podrazumijeva učešće u radu Komiteta stuba II, praćenje Radnog programa, objava poziva, promocija.

U izvještajnom periodu, realizovale su se aktivnosti na promociji EU programa SMP, kao i pojedinačnih poziva u okviru njega. Ministarstvo, kao koordinator SMP, objavljuje i promovise relevante pozive i programe preko svog sajta (www.gov.me/mim), i takođe preko sajta www.biznis.gov.me, specijalizovanom portalu namijenjenom za promociju različitih programa podrške u Crnoj Gori. Snažna saradnja se tradicionalno realizuje sa svim partnerima u okviru EEN projekta u Crnoj Gori, te se putem sajta projekta i društvenih mreža MontEENegro vrši dodatno promovisanje svih relevantnih poziva i inicijativa.

Trenutno se realizuju dva projekta u okviru SMP: **Cross-Re-Tour** i **Enterprise Europe Network – EEN**.

Projekat **Cross-Re-Tour**, posvećen je turističkom sektoru, podržavajući digitalne i zelene inovacije, kroz biznis savjetovanje, mentorstvo ali i grant šemu koja će pomoći da se inovacije i sprovedu. Projekat u Crnoj Gori sprovodi Regionalna razvojna agencija za Bjelasicu, Komove & Prokletije.

- **Enterprise Europe Network - EEN projekat (finansiran iz Single Market Programa)**

Implementacija projekta za period januar 2022- jun 2025. Ministarstvo koordinira konzorcijumom CG (Privredna komora CG, Univerzitet CG – Mašinski fakultet i Biznis start up centar Bar).

Misija projektnih aktivnosti **Enterprise Europe Network - EEN** je pružanje praktičnih informacija i pomoći malim i srednjim preduzećima u Crnoj Gori, sa ciljem lakšeg pronalaženja poslovnih partnera - uspostavljanje poslovne saradnje (b2b susreti, sajmovi, forumi, konferencije), pristup informacijama o pravnim aspektima i poslovnim regulativama u EU, informacije o programima podrške, zakonodavstvu i rezultatima istraživanja koji se odnose na inovacije.

Pored ovih redovnih aktivnosti, tokom 2024. godine, posebna pažnja je bila na objavljivanju i promovisanju EU poziva **EENergy1** i **EENergy 2**, namijenjeni podršci zelenoj tranziciji u malim i srednjim preduzećima i energetske efikasnosti u obliku **10.000,00€ bespovratnih sredstava** za mala i srednja preduzeća širom Evrope. I pored 20-tak aplikacija iz Crne Gore, samo jedna aplikacija je pozitivno ocijenjena i podržana iz poziva EENergy1, dok je poziv EENergy2 i dalje u toku, i čija evaluacija se očekuje tokom 2025. godine.

U okviru svojih programskih aktivnosti, EEN Montenegro prisustvuje regionalnim i godišnjim konferencijama EEN mreže, sastancima Upravnog Odbora, kao i treninzima/obukama ili drugim događima EEN mreže, organizuje i podržava sajmove i poslovne susrete, što je predviđeno radnim programom, i obuhvaćeno odobrenim EU budžetom.

Obaveze podrazumijevaju redovno izvještavanje direktno Evropskoj komisiji.

- **CDR Europe projekat (finansiran iz Interreg Europe)**

Projekat **CDR EUROPE** – Korporativna digitalna odgovornost se realizuje u okviru programa Interreg Europe, koji se početkom 2024. godine proširio na nove zemlje, među kojima je i Crna Gora.

CDR EUROPE ima za cilj unapređivanje poslovanja MSP kroz nova rješenja i instrumente, i unapređenja poslovanja same organizacije, odnosno preduzeća, kako bi se njihova konkurentnost podigla na veći dio, i time bili spremni za veće investicije i izlazak na ino tržišta.

U proteklom periodu, realizovane su aktivnosti na pripremi Swot analize i CDR manifesta, koji predstavlja skup praksi i ponašanja koji pomažu organizaciji da koristi podatke i digitalne tehnologije na društveno, ekonomski i ekološki odgovoran način.

S obzirom da su partneri iz Crne Gore i Srbije pridruženi već formiranom konzorcijumu, i naknadno priključeni, krajnji cilj je više sticanje iskustva i prenos znanja od mnogo iskusnijih partnera i razvijenih zemalja.

Lider projekta je Arezzo Innovation iz Toskane, uz učešće sedam partnera iz Italije, Rumunije, Španije, Francuske, Finske, Irske i Mađarske. Sastav konzorcijuma, koji čine uticajne organizacije i zemlje, omogućava razmjenu znanja i praksi, koje će Crna Gora moći da primijeni na svom putu ka daljoj digitalnoj transformaciji i ekonomskom razvoju.

- **OCJENA STANJA I PREDLOG MJERA**

Kada su u pitanju aktivnosti Direktorata za investicioni razvoj, one će nastaviti sa realizacijom i u narednom periodu.

Nastaviće se praćenje i monitoring Posebnog programa ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore.

U okviru Programa za unapređenje konkurentosti - Programske linije za podsticaj direktnih investicija za 2019. i 2020. godinu, plan je da Komisija i tokom 2025. godine i narednih godina vrši kontrolu i monitoring podržanih investicija, takođe putem kontrole revizorskih izvještaja sa dokumentacijom koja dokazuje ostvareno zadržavanje zaposlenih lica na neodređeno vrijeme, kako je samim Programom, odnosno Programskom linijom i predviđeno.

Tokom 2025. godine će e kreirati novi Program za podsticaj investicijama, tako da će značajan obim aktivnosti biti usmjeren na sprovođenje ovog programa podrške privredi.

Aktivnosti na koordinaciji i ažuriranju Registra podsticajnih mjera se nastavlja, kao i aktivnosti u okviru Registra nameta, s tim da bi bilo potrebno unaprijediti kako unos podataka, tako i samu pretragu i analizu, i cilju bolje efikasnosti postojanja portala nameta.

KABINET

U Kabinetu se vrše poslovi koji se odnose na: organizacione i administrativno-tehničke poslove potrebne za ostvarivanje funkcije ministra i državnih sekretara; pripremu i organizaciju sastanaka; vođenje zapisnika sa sastanaka na kojima učestvuje ministar i državni sekretari i formiranje zaključaka sa sastanaka; komunikaciju prema Vladi i drugim organima; davanje potrebnih informacija ministru i državnim sekretarima; organizaciju svečanih i drugih skupova; prikupljanje podataka i pripreme kalendara posjeta i putovanja ministra i državnih sekretara; sprovođenje interne i eksterne komunikacije; usklađivanje aktivnosti između učesnika u realizaciji projekata; pripremu, organizaciju i sprovođenje posebnih projekata i promotivnih aktivnosti; koordinaciju sa ostalim organizacionim jedinicama, Vladom i njenim institucijama, obezbjeđivanje profesionalne podrške organizacionim jedinicama Ministarstva; informisanje domaće i međunarodne javnosti o aktivnostima ministra i ministarstva; informisanje javnosti o redovnim aktivnostima; pripremanje i izdavanje saopštenja za javnost; organizovanje konferencije za novinare; planiranje, osmišljavanje i organizovanje komunikacije sa javnošću; pružanje stručne podrške za nastupe u medijima; informisanje javnosti i različitih ciljnih grupa o aspektima procesa pristupanja Crne Gore EU iz domena Ministarstva press clipping; održavanje audio, video i ukupne dokumentacije iz svog domena i druge poslove po nalogu ministra, državnih sekretara i sekretara.

Tokom 2024. godine, Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama, na čelu sa ministrom Ernadom Suljevićem, realizovalo je niz strateških inicijativa i aktivnosti koje su doprinijele poboljšanju regionalnog razvoja, unapređenju investicionog ambijenta i jačanju saradnje sa nevladinim sektorom u Crnoj Gori.

Ministar je boravio u više radnih i zvaničnih posjeta, uključujući podršku za razvoj preduzetništva, posebno među mladima i malim preduzećima, otvaranju novih poslovnih objekata, gdje je naglasio značaj ovakvih inicijativa za lokalnu ekonomiju. Podrška mikro, malim i srednjim preduzećima ostaje u fokusu Ministarstva, budući da ona predstavljaju ključni segment privrede i zapošljavanja.

Na Sajmu mladih preduzetnika, Ministar je pohvalio inovativne ideje i preduzetnički duh mladih ljudi u Crnoj Gori, ističući da Ministarstvo planira dodatne podsticaje za njihovu afirmaciju i razvoj.

Kada je riječ o međunarodnoj ekonomskoj saradnji, Ministarstvo je aktivno učestvovalo u jačanju odnosa između Crne Gore i drugih zemalja. Tokom XIII Konferencije o ekonomiji Crne Gore, ministar Suljević je istakao potrebu za regionalnom integracijom i usklađivanjem investicionih politika sa standardima Evropske unije. Takođe, otvorio je panel o ekonomiji, diplomatiji i obrazovanju između Turske i Crne Gore, naglašavajući važnost međunarodne saradnje u ekonomskom razvoju.

Ministarstvo je kroz brojne bilateralne susrete i inicijative doprinijelo jačanju međunarodnih odnosa i promociji Crne Gore kao atraktivne destinacije za investicije.

Ministar Ernad Suljević je aktivno učestvovao u nizu značajnih sastanaka i razgovora sa ambasadorima, predstavnicima međunarodnih i domaćih organizacija, kao i poslovnim partnerima. U susretu sa ambasadorom Meken, ministar Suljević je razgovarao o važnim projektima za Crnu Goru, dok je tokom sastanka sa ambasadorom Njemačke akcenat stavljen na podršku Njemačke razvojnim projektima u Crnoj Gori.

Ministarstvo je u 2024. godini snažno podržalo omladinske inicijative i razvoj mladih lidera. Na zasjedanju II Omladinskog parlamenta, koji je organizovala Mreža za mlade Crne Gore, ministar Suljević je naglasio važnost aktivnog učešća mladih u kreiranju javnih politika i donošenju odluka.

Na svečanoj dodjeli godišnjih nagrada za volonterizam, Ministar je pohvalio nevjerovatnu posvećenost i trud volontera, ističući njihov ključni doprinos društvenom razvoju i izgradnji solidarnog društva.

Ove aktivnosti i inicijative potvrđuju posvećenost Ministarstva regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama u unapređenju regionalnog razvoja, jačanju investicionog ambijenta i produbljivanju saradnje sa nevladinim sektorom. Ministarstvo nastavlja da bude ključni akter u sprovođenju reformi i strateških projekata koji doprinose ukupnom društveno-ekonomskom napretku Crne Gore.

IV ZAKLJUČAK

U svjetlu svih postignuća i realizovanih aktivnosti tokom 2024. godine, Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama postavlja čvrste temelje za budući razvoj Crne Gore. Integracijom inovacija u upravljačke procese, jačanjem institucionalne transparentnosti i produbljivanjem saradnje sa međunarodnim i domaćim partnerima, stvaramo ambijent u kojem investicije, regionalni razvoj i civilni sektor postaju ključni pokretači društvenog i ekonomskog napretka.

Gledajući unaprijed, neophodno je usvojiti nove pristupe koji će omogućiti efikasnije korišćenje resursa, digitalizaciju procesa i snažniju sinergiju između državne uprave, privatnog sektora i civilnog društva. Budućnost nije samo u održavanju stabilnosti već u kreiranju ambicioznih, dugoročnih strategija koje će Crnu Goru učiniti primjerom uspješnog regionalnog razvoja u širem evropskom kontekstu.

Nastavljamo sa jasnom vizijom: Crna Gora kao dinamično, inovativno i održivo društvo, zasnovano na principima inkluzivnosti, ekonomskog prosperiteta i odgovorne saradnje svih društvenih aktera.